

2008

WŁODZIMIERZ MARKOWSKI

ABC

small business'u

A

— jak założyć i prowadzić
własną firmę

B

— **Firma
na ryczałcie**

C

— jak Cię rozliczy Urząd
Skarbowy

(stan prawny na dzień 1.01.2008)

WYDAWNICTWO
MARCUS s. c.

WŁODZIMIERZ MARKOWSKI

ABC

small business'u

A — jak założyć i prowadzić
własną firmę

B — **Firma**
na ryczałcie

C — jak Cię rozliczy Urząd
Skarbowy

(stan prawny na dzień 1.01.2008)

WYDAWNICTWO **MARCUS** s. c.
WYDANIE XX

SPIS TREŚCI

A - jak założyć i prowadzić własny biznes

I. ZAKŁADASZ WŁASNĄ FIRME

1.	Przedsiębiorstwo osoby fizycznej	11
	— REGON	13
	— NIP - Numer Identyfikacji Podatkowej	13
	— Firmowe konto bankowe.....	15
	— Rozliczenia bezgotówkowe	17
	— Pełnomocnictwo	17
	— Rezydencja podatkowa	18
	— Mały podatnik i podatnik rozpoczynający działalność gospodarczą	19
	— Podatek od towarów i usług VAT—kto jest wათwcem	20
	— Podatek dochodowy — wybór formy opodatkowania	22
	— Inne zgłoszenia obowiązujące przedsiębiorcę	26
	— Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej	27
	— Krajowa Informacja Podatkowa	30
	— Krajowy Rejestr Sądowy	30
	— Pułapki na przedsiębiorców	32
	— Deklaracje przez internet.....	38
	— Samozatrudnienie.....	39
	— Umowa agencyjna	40
	— Umowa zlecenia i umowa o dzieło	40
	— Kontrakty menegerskie	41
	— Wspólna działalność małżonków	42
2.	Spółka cywilna	42
3.	Spółki osobowe	47
	— spółka jawna	48
	— spółka partnerska	49
	— spółka komandytowa	50
	— spółka komandytowo-akcyjna	50
4.	Spółki kapitałowe	51
	— spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	52
	— spółka akcyjna	54
	— spółka europejska	54
	— Łączenie się, podział i przekształcenia spółek	54

II. MARKETING

1.	Nisza rynkowa	57
2.	Biznesplan	58
3.	Analiza techniczno-ekonomiczna	65
4.	Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw	66
5.	Pomoc publiczna	67
6.	Pieniądże, kredyty	68
7.	Terminy zapłaty — kredyt kupiecki	71
8.	Faktoring	72
9.	Franchising (franczyza)	72
10.	Outsourcing	73
11.	Sklepy internetowe. Sprzedaż wysyłkowa	74
12.	Promocja, reklama	76

III. PCC, OPAKOWANIA, TRANSPORT

1.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	77
2.	Opłata skarbowa	78
3.	Opakowania. Obowiązki przedsiębiorców	78

4.	Obowiązki sprzedawców sprzętu AGD	83
5.	Transport	85

IV. RADZĘ CI

1.	Mnie włamania nie dotyczą	87
2.	Ubezpiecz firmę	87

B - Księgowość Twojej Firmy

I. RYCZAŁT OD PRZYCHODÓW EWIDENCJONOWANYCH	89
1. Kto może być ryczałtowcem	89
2. Wyłączenia z ryczałtu	91
3. Stawki ryczałtu	92
4. Przychód ryczałtowca	95
5. Ewidencja przychodów i ewidencje vatowskie	96
6. Odliczenia	98
7. Wykaz środków trwałych	101
8. Ewidencja wyposażenia	103
9. Remanent (spis z natury)	103
10. Pracownicy	104
11. Samochód w firmie ryczałtowca	105
12. Być albo nie być ryczałtowcem	106
13. Podatki ryczałtowca	106
14. Deklaracja roczna PIT-28	108
15. Ryczałtowiec likwiduje firmę	110
KALENDARIUM RYCZAŁTOWCA	112
II. KARTA PODATKOWA	120

III. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1.	Zanim usiądziesz do księgi	125
2.	Prowadzisz księgę	139
3.	Przychody	148
4.	Koszty uzyskania przychodu	153
5.	Podróże służbowe	164
6.	Samochód w firmie	168
7.	Wyposażenie, środki trwałe, amortyzacja	175
8.	Leasing	188
9.	Komis, lombard, kantor	191
10.	Straty w firmie	192

IV. NIERUCHOMOŚCI—NAJEM, SPRZEDAŻ, DAROWIZNA

1.	Najem, dzierżawa opodatkowany ryczałtem	193
2.	Odpłatne zbycie nieruchomości mieszkalnej	198
3.	Odpłatne zbycie nieruchomości użytkowej	198
4.	Sprzedaż nieruchomości spadkowych i darowanych	199

V. VAT - PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

1.	Kto i za co płaci	201
—	Słowniczek i właściwość miejscowa	201
—	Limit VAT. Drobni przedsiębiorcy	204

— Przedmiot opodatkowania	206
— Dostawa towarów. Darowizny, prezenty małej wartości	206
— Świadczenie usług	208
— Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów WNT	208
— Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów WDT	209
— Likwidacja działalności gospodarczej	210
— Podatnicy - działalność gospodarcza - umowy zlecenia	211
2. Obowiązek podatkowy	212
3. Miejsce świadczenia dostawy i nabycia towarów	216
4. Miejsce świadczenia usług	218
5. Podstawa opodatkowania	221
6. Import towarów	224
7. Stawki podatku VAT	225
8. Zwolnienia z VAT	227
9. Stawka 0% - szczególne przypadki	232
10. Podatek należny - szczególne przypadki	234
11. Odliczenia i zwroty. Samochód w firmie	234
12. Rejestracja VAT	243
13. Deklaracje	247
14. Informacje podsumowujące	249
15. Deklaracje statystyczne INTRASTAT	249
16. Wpłata podatku	250
17. Faktury	250
18. Faktury elektroniczne	258
19. Ewidencje i sankcje	259
20. Kasy rejestrujące	261
21. Usługi taxi	269
22. VAT w rolnictwie. Rolnik ryczałtowy	270
23. Usługi turystyczne. System opodatkowania VAT marża	270
24. Komis	272
25. Artykuły używane, antyki - VAT marża	273
26. Zwrot VAT dla podróżnych	274
27. Transakcje trójstronne	275
28. Ulga na złe długi	276

VI. PRACOWNICY

1. Zatrudnienie	279
2. Wynagrodzenia	284
3. Podatki pracownika	289
— zaliczki na podatek dochodowy pracownika	292

VII. UBEZPIECZENIA W TWOJEJ FIRMIE

1. Ubezpieczenia społeczne	306
2. Ubezpieczenia zdrowotne	324
3. Zaległości składkowe	329
4. Zgłoszenie do ubezpieczenia	331
5. Przerwa w działalności	333
6. Raporty miesięczne i roczne	334
7. Kontrole ZUS-u	338

8.	Zasiłki chorobowe i inne	338
9.	Zakładowy Fundusz Socjalny	340
10.	BHP w Twojej firmie	341

VIII. OPODATKOWANIE FIRMY NA KSIĘDZE P. I R.

1.	Rozliczanie zaliczek miesięcznych (kwartalnych)	343
	— wg skali podatkowej 19-30-40%	345
	— wg stawki liniowej 19%	351
	— jaką wybrać metodę opodatkowania?	354
	— uproszczona forma opodatkowania	354
	— kredyt podatkowy (wakacje podatkowe)	355
2.	Rozliczenie roczne dochodu	356
	— Ulgi odliczane od dochodu w trakcie roku	356
	— Ulgi odliczane od podstawy opodatkowania na koniec roku	357
	- Odsetkowa ulga inwestycyjna	357
	- Wydatki na nabycie nowych technologii	357
	— Ulgi odliczane od podatku	358
	- Darowizny 1% - Organizacje Pożytku Publicznego	358
	- Ulga na każde wychowywane dziecko	358
	- Ulga na gospozię	362
	- Kasa mieszkaniowa — kontynuacja	363
	— PIT—D	359
	— PIT—O	361
	— Zwrot VAT dla budujących i wykaz towarów upoważniających do zwrotu VAT	363
	— Załącznik do rozdziału 1. Przychody zwolnione z podatku dochodowego	365

C - jak Cię rozliczy Urząd Skarbowy

I. CO MYŚLI URZĄD O TWOJEJ FIRMIE	370
---	-----

II. KONTROLA — trudne odpowiedzi na proste pytania	371
--	-----

III. METODY ROZLICZANIA TWOJEJ DZIAŁALNOŚCI

1. Prawidłowo i rzetelnie	379
2. Szczegółowa analiza firmy	379

IV. TROCHĘ PRAWA

1.	Ordynacja podatkowa	382
	— Wiążące interpretacje prawa podatkowego	382
	— Krajowa Informacja Podatkowa	384
	— Odszkodowania za poniesione straty i utracone korzyści	385
	— Korygowanie deklaracji podatkowych	386
	— Błąd w zeznaniu podatkowym	386
	— Odsetki za zwłokę	387
	— Nadpłaty podatku	387
	— Wcześniejszy zwrot podatku VAT (UWAGA—HIT !!!)	387
	— Klauzula obejścia prawa	388
	— Przedwymiarowe zabezpieczenie należności podatkowych	388
	— Wstrzymanie wykonania decyzji	389
	— Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych	389
	— Zaokrąglenia podstawy opodatkowania i podatków	390

— Porozumienia w sprawie cen transakcyjnych	390
— Pięcioletni bieg terminu przedawnienia	392
— Dowody w postępowaniu podatkowym	392
— Sprzymierzeńcy w sporach z fiskusem	392
— Samoobrona fiskusa	392
— Banki i SKOK-i musza donosić	392
— Odpowiedzialność płatnika	393
— Pełnomocnik i deklaracje	393
2. Twoje prawa i obowiązki	393
3. Co Ci grozi	401
4. Schemat obrony	406
V. ZBIÓR PRZEPISÓW	408
— WZORY FORMULARZY I EWIDENCJI	411
— KALENDARIUM PODATNIKA	438
— INDEKS RZECZOWY	439
— ŚCIAĞA I TABELE PODATKU DOCHODOWEGO	443

SPIS WZORÓW FORMULARZY I EWIDENCJI

wzór nr 1 — Zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej	412
wzór nr 2 — Zawiadomienie/oświadczenie o wyborze formy opodatkowania	413
wzór nr 3 — Ewidencja przychodów — ryczałt	414
wzór nr 4 — Zestawienia dowodów sprzedaży dziennej — 4 warianty	415
wzór nr 5 — Dzielne zestawienia sprzedaży nie udokumentowanej	415
wzór nr 6 — Uproszczona ewidencja sprzedaży VAT	417
wzór nr 6a — Ewidencja sprzedaży VAT marża	417
wzór nr 7 — Miesięczne zestawienie przychodów	418
wzór nr 8 — Dowód wewnętrzny	418
wzór nr 9 — Ewidencja (rejestr) zakupu VAT	419
wzór nr 10 — Ewidencja (rejestr) sprzedaży VAT	420
wzór nr 11 — Opis dostawy	421
wzór nr 12 — Dowód przesunięcia	421
wzór nr 13 — Ewidencja przebiegu pojazdu	422
wzór nr 14 — Zestawienie wydatków samochodowych	423
wzór nr 15 — Spis z natury (remanent)	424
wzór nr 16 — Ewidencja wyposażenia	425
wzór nr 17 — Ewidencja środków trwałych	425
wzór nr 18 — Ryczałt — wykaz środków trwałych	426
wzór nr 19a — Ewidencja w lombardzie	426
wzór nr 19b — Ewidencja w kantorze	427
Wzór nr 19c — Ewidencja kupna i sprzedaży złota i platyny	427
wzór nr 20 — PIT-2	428
wzór nr 21 — Karta przychodów pracownika	429
wzór nr 22 — PIT-12	430
wzór nr 23 — Kwestionariusz osobowy	431
wzór nr 24 — Umowa o pracę	432
wzór nr 25 — Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	432
wzór nr 26 — Rozwiązanie umowy o pracę ze skróconym okresem wypowiedzenia	433
wzór nr 27 — Wypowiedzenie warunków umowy o pracę	433
wzór nr 28 — Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	433
wzór nr 29 — Umowa zlecenia	434
wzór nr 30 — Umowa o dzieło	435
wzór nr 31 — Umowa dzierżawy	436
wzór nr 32 — Umowa użyczenia	437

Wstęp

To już XX, a więc jubileuszowe wydanie „ABC small business’u”. Od pierwszego wydania w roku 1992 poradnik urósł od 120 do ponad 440 stron. Średnio przyrastał więc o 22% rocznie. Można zaryzykować twierdzenie, że przez te lata nasz system podatkowy w takim właśnie tempie ulegał skomplikowaniu. I to przy głośzonych jednocześnie deklaracjach, że tym razem będzie już prościej, czytelniej i przyjaźniej dla przedsiębiorców.

Nie ma najmniejszych powodów by nie wierzyć, że zamiary kolejnych reformatorów były szczerze. Każdy z nich chciałby przeforsować swoje pomysły i pozostawić na systemie podatkowym swój trwały ślad. Jednak niestabilność polityczna i opór materii (zarówno opór starej kadry urzędniczej jak i niektórych polityków) powodowały, że do tej pory nie został opracowany i przyjęty przez wszystkie znaczące opcje polityczne spójny i dalekosiężny program reformy finansów publicznych, a w jego ramach systemu podatkowego. Zmieniającym się stale ministrom finansów starcza sił zaledwie na przeforsowanie kosmetycznych zmian. Do końca 2007 roku ogłoszonych zostało 90 większych i mniejszych nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z 1991 roku. Jest to średnio prawie sześć zmian każdego roku, ale zmiany te nie zawsze szły w oczekiwanym przez podatników kierunku.

W bieżącym roku nowej ekipie nie udało się niestety wprowadzić obiecywanego powszechnego podatku liniowego, głównie zresztą z powodu oporu koalicjanta. Warto się jednak zastanowić, czy brak tego podatku rzeczywiście szkodzi biznesowi i kto jest tak naprawdę jego orędownikiem.

Podatek liniowy o stałej stawce 19% funkcjonuje w gospodarce już od kilku lat. Wiele firm dawno przeszło na ten sposób opodatkowania, potwierdzając tym samym, że jest to dobry system, może z nieco zbyt wysoką stawką podatku. Przy opodatkowaniu wg skali pozostali wyłącznie najdrobniejsi przedsiębiorcy, których dochód roczny nie przekracza 50 000 zł. Kwota wolna od podatku przesądza o tym, że opodatkowanie wg skali jest dla nich atrakcyjniejsze. Tak więc dla biznesu skala podatkowa i progresywność podatku jest całkowicie obojętne. Po prostu po przekroczeniu pierwszego progu przechodzą na opodatkowanie liniowe.

Podatek wg stawki 30 lub 40 % dochodu płaci w Polsce niewielka grupa ludzi i to wcale nie przedsiębiorcy. Są to menedżerowie, handlowcy, wysokiej klasy wykładowcy, lekarze, i różni specjaliści. Nie stanowią oni zorganizowanej grupy, która potrafiłaby głośno walczyć o prawa i pieniądze swoich członków. Ponieważ w grupie tej znajdują się także osoby z wyśrubowanymi ponad miarę zarobkami, głównie z kręgów kadry zarządzającej, trudno jest uzyskać obecnie szerokie poparcie społeczne dla idei powszechnego podatku liniowego.

I nagle w grupie podatników zarabiających więcej niż wynosi górny próg skali podatkowej znalazło się nagle prawie dwa miliony „polskich hydraulików”, ludzi ciężko i uczciwie pracujących, którzy wreszcie ujrzeli szansę na trwałą poprawę swojego bytu. Wielu z nich chce te pieniądze przywieźć do kraju i tu je zainwestować. I oto dowiadują się, że mimo zapłacenia podatków tam gdzie pracowali, muszą polskiemu fiskusowi oddać dodatkowo od 20 do 40 procent zarobionych pieniędzy. Często są to wszystkie pieniądze, które przywożą ze sobą do kraju.

Jeszcze nie widzą że jest to efekt „sprawiedliwości społecznej”, którą wmawiali im różni politycy, ale już zrozumieli, że jest to głęboko niesprawiedliwe. Niektórzy wprost nazywają to grabieżą. I to są właśnie podatnicy, którzy nie zdając sobie często z tego sprawy, głośno wołają o podatek liniowy.

Można się spierać, czy dwuprogowa (obecna) skala podatkowa jest czy nie jest „sprawiedliwa społecznie” i czy wprowadzony w to miejsce podatek liniowy rozwiązałby wszystkie bolączki. Myślę że skala jednoprogowa, która obowiązywać będzie od roku 2009 rozwiąże wiele problemów, a po niewielkiej modyfikacji byłaby wystarczającym ograniczeniem dla zarobków tzw. „kominowych”.

Bowiem prawdziwym problemem nie jest jedno czy dwuprogowa skala podatkowa. Problemem jest wysokość kwoty poszczególnych progów, a także wysokość kwoty wolnej. W obecnym systemie osoba otrzymująca minimalne, czyli głodowe wynagrodzenie, musi płacić podatek począwszy już od kwietniowej wypłaty. Osoba nieco lepiej uposażona, która zarabia 3700 zł, czyli zaledwie 600 zł więcej od średniej krajowej, osiąga w skali roku pułap pierwszego progu podatkowego. Wszystko co zarobi ponad to opodatkowane będzie wg stawki 30% , a następnie 40%.

Jeżeli więc nie można uzyskać społecznego i politycznego przyzwolenia na podatek liniowy, trzeba zaakceptować to, co zostało zaklepane w ustawie dla roku przyszłego, czyli jeden próg. Całą energię skupić zaś należy na podwyższeniu kwoty wolnej i wysokości progu podatkowego. Uważam że należy przyjąć, że kwota wolna od podatku absolutnie nie powinna być niższa od dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. Dałoby to kwotę wolną w wysokości 13 500 zł. Obliczając natomiast wysokość progu podatkowego można założyć, że wynagrodzenie dobrego specjalisty w wysokości np. 20 000 zł miesięcznie nie budziłoby sprzeciwów w społeczeństwie. A to określałoby wysokość progu podatkowego na kwotę 240 000 zł.

Wysokość tego progu można oczywiście dyskutować, ale wydaje się, że minimalna wysokość kwoty wolnej może podlegać dyskusji, ale wyłącznie w górę.

Wróćmy jednak do tych corocznych, nie zawsze akceptowanych przez podatników zmian w ustawach podatkowych. Tym razem, na fali krytyki pazerności fiskusa w stosunku do darczyńców żywności, wprowadzono do ustawy vatowskiej przepis umożliwiający podobno obniżenie podatku VAT, poprzez możliwość opodatkowania darowanej żywności od faktycznej jej wartości w momencie darowizny. Fiskusowi niestety nie starczyło zaufania, by pozostawić

darczyńcy swobodę określenia ceny rynkowej czerstwiejącego chleba czy tracącej przydatność do spożycia konserwy. Zamiast ceny rynkowej darczyńca musi określić jaką hipotetyczną cenę musiałby zapłacić odbiorca darów konkurencyjnemu dostawcy za taki sam towar. Jakże łatwo jest zakwestionować taką wycenę.

Nowy ust 10 a art. 29 ustawy o VAT jest zresztą napisany w sposób tak zagmatwany i bełkotliwy, że żaden z przedsiębiorców którym go pokazywałem nie był w stanie nic z niego zrozumieć. Dodatkowo, nie wiedząc z jakiego powodu, ograniczono odbiorców takich darów do organizacji pożytku publicznego i to wyłącznie z przeznaczeniem darowizny na działalność charytatywną. Dyskryminacją objęto w ten sposób wszystkich innych potrzebujących (szkoły, domy dziecka), bo przekazywaną im żywność (nie mówiąc już o artykułach przemysłowych) darczyńca musi opodatkować podatkiem VAT od wartości równej cenie nabycia.

Fiskus nie może zrozumieć, że niesprzedany chleb jest wieczorem dla producenta wart mniej niż przysłowiowy chleb dla konia, bo kto teraz tyle koni znajdzie. Ten umowny chleb powinien być przekazany do najbliższej potrzebującej jednostki wychowawczej czy opiekuńczej, niezależnie od jej statusu, bez mnożenia kosztów administracyjnych, magazynowych i transportowych.

Czy naprawdę musimy się stale zmagać z takimi przepisami?

- „Trzeba wziąć maczetę i ciąć, ciąć i jeszcze raz ciąć”!!!

- Trzymamy Pana za słowo Panie Premierze!

MARCUS

P.S. Nowi ministrowie zapowiadają zmiany i to jeszcze w roku 2008. Mowa jest o podwyższeniu limitu przychodu zobowiązującego do przejścia na pełną rachunkowość - do 1 200 000 euro, o wprowadzeniu legendarnego już jednego okienka przy rejestracji firmy, o możliwości zawieszania działalności firmy, o zastąpieniu uciążliwych zaświadczeń oświadczeniami przedsiębiorcy, o uproszczeniach w uzyskiwaniu wiążących interpretacji przepisów, nie tylko podatkowych oraz o obowiązującym fiskusa domniemaniu prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę zgodnie z prawem (z dopuszczalnością przypadkowych potknięć, ale tylko do pierwszej znaczącej wpadki). A wszystko to ma znaleźć się w Kodeksie wolności gospodarczej, czyli w akcie wyższej rangi od ustawy, co utrudniłoby zbyt pochopne wycofywanie się z przyjętych rozwiązań.

Kibicujemy tym projektom, bo są one nie tylko w naszym interesie, ale bądźmy czujni, by nie rozmyły się w sejmowej gadaninie.

B Księgowość Twojej Firmy

I. RYCZAŁT OD PRZYCHODÓW EWIDENCJONOWANYCH

Ustawą z 20 listopada 1998 r. o **ryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne**¹, wielokrotnie nowelizowaną, uregulowane zostały zasady opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych i opodatkowania wg karty podatkowej w stosunku do osób:

- prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą,
- wykonujących osobiście niektóre wolne zawody: lekarzy, lekarzy stomatologów, lekarzy weterynarii, techników dentystycznych, felczerów, położne, pielęgniarki, tłumaczy oraz nauczycieli w zakresie świadczenia usług edukacyjnych polegających na udzielaniu lekcji na godziny. Warunkiem opodatkowania ryczałtem lub wg karty podatkowej jest wykonywanie tej działalności osobiście, wyłącznie na rzecz osób fizycznych, bez pośrednictwa instytucji, spółek i przedsiębiorców oraz bez zatrudniania na podstawie jakichkolwiek umów osób wykonujących czynności związane z istotą danego zawodu².
- będących osobami duchownymi.
- osiągających przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze wszelkich składników majątkowych, także lokali i nieruchomości, w tzw. najmie prywatnym. Ryczałtem mogą być opodatkowane także przychody z najmu, podnajmu, dzierżawy **rzeczy ruchomych** będących składnikami majątkowymi firmy uzyskiwane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, ale **z wyłączeniem najmu nieruchomości będących składnikiem majątkowym firmy**³.

Dwie pierwsze grupy obejmują także wspólników spółek cywilnych i jawnych, o ile żaden ze wspólników nie jest osobą prawną.

1. Kto może być ryczałtowcem

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych uregulowany został w rozdziale 2 powołanej wyżej ustawy oraz dodatkowo w trzech rozporządzeniach min. finansów z 17 grudnia 2002 r.⁴

W roku 2008, na swój wniosek złożony w urzędzie skarbowym do 21 stycznia możesz być ryczałtowcem z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, jeżeli w roku 2007:

- przychód Twojej firmy nie przekroczył równowartości 150 000 euro,
- przychód Twojej spółki nie przekroczył (łącznie dla wszystkich wspólników) 150 000 euro,
- opodatковany byłeś wg karty podatkowej lub przez część roku wg karty podatkowej, a przez pozostały okres na zasadach ogólnych (księga p. i r.), o ile łączny przychód za cały rok nie był większy od równowartości 150 000 euro. Z okresu karty podatkowej uwzględniasz tylko przychód potwierdzony wystawionymi fakturami i rachunkami, natomiast z okresu księgi p. i r. cały przychód wykazany w księdze⁵,
- w firmie nowouruchomionej w roku 2008 Ty lub Twoja spółka możesz być opodatковany ryczałtem, jeżeli wybierzesz taką formę opodatkowania nie później niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.

¹ Dz.U. nr 144, poz. 930 z 1998 r. Ustawę o ryczałcie nazywać będziemy w skrócie „uor”. Ostatnia nowelizacja wraz z nowelizacją updof – Dz.U. nr 217 poz. 1588 z 2006 roku.

² Lekarz nie może zatrudnić lekarza, ale może zatrudnić pielęgniarkę, księgową, recepcjonistkę, sprzątaczkę.

³ Opodatkowanie ryczałtem przychodów z najmu znajdziesz w rozdziale IV.

⁴ Trzy rozporządzenia MF z 17.12.02 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, ewidencji zatrudnienia i kart przychodów – Dz. U. nr 219.

⁵ Wg kursu średniego NBP, który 1.10.2007 roku r. wynosił 3,7680 zł kwota ta równa się 565 200 zł.

W pierwszym przypadku limit dotyczy zsumowanych przychodów wszystkich Twoich firm jednoosobowych. W drugim, dotyczy on oddzielnie przychodu każdej ze spółek. Nie jest ważne, ilu spółek jesteś współwłaścicielem i jaki byłby łączny przychód przypadający na Ciebie.

Jeżeli działalność rozpoczynasz w trakcie roku, zawiadomienie o wyborze opodatkowania ryczałtem składasz w urzędzie właściwym dla swojego miejsca zamieszkania, najpóźniej na 1 dzień przed rozpoczęciem działalności, nie później niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. W spółkach zawiadomienie o wyborze opodatkowania ryczałtem składają wszyscy wspólnicy, każdy w urzędzie właściwym dla jego miejsca zamieszkania.

Limit ryczałtu na rok 2008 obniżony został w stosunku do lat poprzednich z 250 000 euro do wysokości 150 000 euro. Jeżeli w trakcie roku 2008 Twój przychód przekroczył równowartość 150 000 euro, zobowiązuje Cię to do przejścia na opodatkowanie na zasadach ogólnych i to wyłącznie wg skali podatkowej, od miesiąca następnego po miesiącu w którym przekroczyłeś limit¹. Do końca roku, w okresie opodatkowania na zasadach ogólnych, nie możesz korzystać ze wspólnego opodatkowania z małżonkiem ani opodatkowania liniowego, bo przez część roku byłeś ryczałtowcem. Ponieważ w trakcie roku byłeś opodatkowany wg różnych zasad, na koniec roku każdy z tych okresów rozliczasz odrębnie. Sposób rozliczenia rocznego (PIT-28 + PIT-36) omówiony jest w rozdziale 14.

Jeżeli limit 150 000 euro przekroczyłeś w roku 2007, już od 1 stycznia 2008 musiałeś przejść na zasady ogólne, ale w tym wypadku z możliwością wyboru opodatkowania liniowego (zawiadomienie u.s. do 20 stycznia).

Ryczałtowiec nie musi co rok deklarować wybranej formy opodatkowania. Jeżeli w kolejnym roku do 20 stycznia (w roku 2008 - do 21 stycznia) nie wybierzesz innej formy opodatkowania urząd domniemywa, że nadal chcesz być opodatkowany ryczałtem.

Małżonkowie (oraz osoby samotne wychowujące dzieci) nie mają prawa do wspólnego opodatkowania pozostałych dochodów, od których płacą podatek wg zasad ogólnych, jeżeli choć jedno z nich podlega pod przepisy ustawy o zryczałtowanym podatku od niektórych przychodów². Wyłączenia tego nie stosuje się, jeżeli ryczałt dotyczy tylko opodatkowania przychodów z najmu nie będącego działalnością gospodarczą.

O ile w roku poprzednim, prócz prowadzenia własnej firmy, byłeś również współwłaścicielem spółki cywilnej lub jawnej i w bieżącym roku zarówno w firmie jednoosobowej, jak i w spółkach wybrałeś opodatkowanie ryczałtem – płacisz odrębny ryczałt z każdej z tych działalności, których ubiegłoroczny obrót był mniejszy od równowartości 150 000 euro. Działalności, z których przychód w ubiegłym roku był wyższy, w bieżącym roku będą opodatkowane na zasadach ogólnych. Może się więc zdarzyć, że w firmie jednoosobowej płacisz podatek dochodowy ryczałtem, a w spółce – na podstawie księgi przychodów i rozchodów lub odwrotnie.

Pamiętaj, że jeżeli prowadzisz jednoosobowo kilka firm (sklep, transport, agencja usługowa), jest to jedna działalność.

W spółce płacisz podatek tylko od przypadającej na Ciebie części przychodu. Wynika to z zapisu w umowie spółki, a jeżeli takiego nie ma, przyjmuje się równy podział przychodu pomiędzy wspólników. Tą samą zasadę podziału stosuje się do ewentualnych ulg podatkowych udzielonych spółce (np. w spłacie podatku VAT), natomiast pomoc publiczna „de minimis” polegająca np. na umorzeniu lub odroczeniu podatku dochodowego, udzielana jest przedsiębiorcy. Oznacza to obniżenie ryczałtu tylko dla tego wspólnika.

¹ W latach ubiegłych, po przekroczeniu limitu w trakcie roku, pozostawałeś ryczałtowcem do końca roku.

² Obecnie nie jest ważne czy osiągasz takie przychody, wystarczy że podlegasz pod przepisy ustawy „ryczałtowej”. Tak więc nawet wtedy gdy przerwiesz (bez wyrejestrowania) na jakiś czas działalność opodatkowaną ryczałtem lub zawieszysz działalność opodatkowaną kartą podatkową, albo przejdziesz na opodatkowanie na zasadach ogólnych, nie masz prawa do wspólnego opodatkowania pozostałych dochodów.

Z podatku dochodowego (a więc i z ryczału) zwolnione są następujące przychody:

- z tytułu wynajmu osobom przebywającym na wypoczynku do 5 pokoi gościnnych wraz z wyżywieniem, znajdujących się w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym,
- przychody pochodzące z międzypaństwowych instytucji finansowych lub ze środków przyznanych przez rządy obcych państw, na podstawie umów zawartych z nimi przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, a także odsetki od tych przychodów,
- dotacje, subwencje i dopłaty otrzymane z PFRON przez zakłady pracy chronionej,
- dochody z działalności gospodarczej z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych, w zakresie i na zasadach określonych w odpowiedniej ustawie.